

фенологічні спостереження, за допомогою яких ми проаналізували як кліматичні умови, насамперед температура повітря, впливають на ріст і розвиток виду. При дослідженні біологічного колообігу речовин на луках за участю виду, ми визначали запаси підстилки та опаду, які, в свою чергу, дозволили визначити опадно-підстилковий коефіцієнт. Дані знання допомагають дізнатися з якою інтенсивністю органо-мінеральні речовини звільняються з відмерлих решток рослин.

Тож, вивчення умов зростання, чисельності популяції, біоморфологічних характеристик та поширення кермека замшевого дозволяє максимально втілити в життя весь можливий потенціал його використання, та забезпечити збереження даного виду на території Полтавської області.

Важливе значення має вивчення рідкісних рослин та з'ясування їх участі у лучних фітоценозах. Нами були досліджені такі червонокнижні представники, як рябчик малий (*Fritillaria meleagroides* Partin ex Schult. et Schult. fil.) околиць с. Остап'є Великобагачанського району, та косарики тонкі (*Gladiolus tenuis* M.Bieb) околиць с. Велика Багачка Великобагачанського району [2-3]. Проведені дослідження були спрямовані на з'ясування чисельності популяцій досліджуваних видів, причини їх зменшення та встановлення шляхів для їх збереження. Щоб оцінити життєвий стан популяцій, вплив умов середовища, насіннєву продуктивність та розмноження рябчика малого та косариків тонких нами були проведені дослідження на визначення довжини, ширини та кількості стебел, листків, квіток, плодів і насіння. Отримані біометричні проміри дозволили встановити середні розміри та межі варіацій вегетативних і генеративних органів рослин. Впродовж вегетаційних періодів 2012–2013 років нами були проведені фенологічні спостереження, які дозволили з'ясувати як температура, кількість опадів та світловий режим впливають на проходження вегетативних та генеративних фаз досліджуваних видів.

На базі отриманих результатів та літературних даних [2-5] нами встановлені наступні основні заходи щодо збереження та відтворення досліджених видів на луках:

- створення заказника місцевого значення;
- відтворення рослин шляхом висівання насіння;
- перенесення окремих екземплярів у шкільні дендрарії, парки, лісопарки, ботанічні сади;
- зменшення пасовищного навантаження на досліджуваних луках;
- повна заборона неконтрольованого збору рослин;
- широка пропаганда серед школярів і дорослих людей

Отже, на сучасному етапі розвитку для вчителя-біолога необхідними є знання про біорізноманіття лучних фітоценозів, сучасний стан популяцій, екологічних та біоморфологічних особливостей окремих представників, їх специфічних властивостей, терміни та особливості проходження фенологічних фаз різних видів, впливу їх на здоров'я людини і тварин. Адже, відповідні знання дозволяють встановити шляхи раціонального використання лучних фітоценозів, які б не порушували природну гармонію та рівновагу, та є особливо важливими для запобігання зникнення деяких видів та для збереження рідкісних видів на лучних біогеоценозах.

Література

1. Афанасьєв Д.Я. Природні луки / Д.Я. Афанасьєв. – К. : Вища школа, 1968. – 284 с.
2. Байрак О. М. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини / О. М. Байрак, Н. О. Стецюк. – Полтава : Верстка, 2005. – 248 с.
3. Еталони природи Полтавщини. Розповіді про заповідні території: науково-популярне видання / [О.М. Байрак, М.І. Проскурня, Н.О. Стецюк та ін.]. – Полтава : Верстка, 2003. – 212 с.
4. Заверуха Б.В. Рослини Червоної книги / Б.В. Заверуха, Ю.С. Шемшученко, В.І. Бабенко. – К. : Урожай, 1985. – 136 с.
5. Орлова Л. Д. Біоекологічні особливості лучних фітоценозів Лівобережного Лісостепу України (продуктивність та раціональне використання) / Л. Д. Орлова. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. – 278 с.
6. Работнов Т. А. Луговедение / Т. А. Работнов – М. : Изд-во МГУ, 1974. – 283 с.
7. Работнов Т. А. Экология луговых трав / Т. А. Работнов. – М. : Изд-во МГУ, 1976. – 176 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХІМІЇ ДО РОЗВИТКУ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ШКОЛЯРІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

*Є.О. Ошкодьоров
Полтава, Україна*

У системі професійної підготовки майбутніх учителів хімії одне з центральних місць займає методична підготовка, спрямована, зокрема, на формування їх готовності до професійної діяльності. Вона здійснюється як під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін у педагогічних закладах освіти, так і спеціальних (за профілем навчання студентів). Успішне засвоєння програм зі спеціальних, у тому числі хімічних дисциплін, озброює навичками їх оперування та застосування, а оволодіння психолого-педагогічними знаннями допомагає пізнати і врахувати вікові особливості учнів, їх пізнавальні інтереси як основу успішного навчання.[1]

Тому опанування майбутніми вчителями сучасними педагогічними технологіями, формами, методами, засобами та прийомами розвитку пізнавальних інтересів учнів у процесі навчання хімії – одне з пріоритетних завдань закладів вищої педагогічної освіти. При цьому майбутній учитель повинен усвідомлювати, що пізнавальний інтерес – один з найважливіших мотивів навчання школярів, який формується в соціальних умовах його існування і жодним чином не є іманентно властивим людині від народження.[3]

Серед форм, методів і засобів підготовки майбутніх вчителів хімії звертається увага на форми й засоби, які передбачені навчальними планами вищих педагогічних навчальних закладів: аудиторні заняття, спецкурси з використанням інформаційно-комунікативних технологій, кооперативне навчання; позааудиторну діяльність студентів; самостійна робота студентів; педагогічна практику; курсова та дипломна робота.[2]

На рефлексивному етапі (4-5 курси) передбачається формування умінь самоаналізу результатів діяльності з питань розвитку пізнавальних інтересів учнів за загальними критеріями, аналізу роботи учнів з метою корекції їх діяльності, а також діяльності студентів у майбутньому тощо.

Кожен з окреслених етапів включає блоки, однакові за назвою, але різні за змістом:

— *Педагогічні завдання (короткий опис та набір педагогічних завдань, які необхідно розв'язати на кожному етапі підготовки майбутніх учителів хімії до розвитку пізнавальних інтересів учнів у процесі навчання);*

— *Основні дидактичні принципи підготовки майбутніх учителів (сутність основних принципів дидактики, які на кожному етапі підготовки дозволяють відобразити закономірності навчального процесу, регулюють діяльність майбутніх учителів);*

— *Форми, методи, засоби та прийоми реалізації моделі (форми, засоби, прийоми та ін., які рекомендовано використовувати для реалізації структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів хімії до розвитку пізнавальних інтересів школярів у процесі навчання загальноосвітньої школи);*

— *Контроль та оцінка діяльності студентів (засоби контролю та оцінки діяльності майбутніх учителів хімії у процесі реалізації моделі підготовки майбутніх учителів хімії до розвитку пізнавальних інтересів учнів у процесі навчання загальноосвітньої школи);*

— *Методичне забезпечення діяльності учителів хімії.[3]*

Отже, усі взаємопов'язані складові поетапного процесу підготовки майбутніх учителів створюють сприятливе середовище для цілеспрямованого формування готовності студентів до розвитку пізнавальних інтересів учнів.

Література

1. Державна програма «Вчитель». – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2002. –: 40 с.
2. Єрмак Н.П. Проблеми психолого-педагогічної підготовки вчителя до викладання хімії в школі/ Н.П.Єрмак // Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наук. пр. – Чернівці: Рута, 2003. – С. 67 – 72. – (Вип. 181: Педагогіка і психологія).
3. Нечволод Л. Системний підхід до формування педагогічної майстерності вчителя Л. Нечволод// Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. пр. – Чернівці: Рута. – С. 118 –122. – (Вип. 181: Педагогіка і психологія).

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ У ФОРМУВАННІ СУСПІЛЬНОГО ІМІДЖУ ЗАГАЛЬНО-ОСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

*О.Ю. Павленко
Полтава, Україна*

Проблема іміджу сучасної школи – це проблема пошуку, розробки та застосування управлінських, пізнавальних та художньо – естетичних засобів створення позитивного образу навчального закладу [3].

В умовах існуючих соціально-економічних процесів та реформування освіти в Україні, модернізації загальноосвітніх навчальних закладів і появи нових їх типів виникає нагальна потреба у створенні адекватних моделей управління освітніми закладами, створення позитивного суспільного іміджу на засадах наукового менеджменту, соціальної психології та педагогіки.

Процес формування суспільного іміджу загальноосвітніх навчальних закладів регулюється, в першу чергу, державою та законодавством України. Міністерство освіти України бере участь у визначенні державної політики в галузі освіти, науки, розробляє програми розвитку освіти, державні стандарти освіти; встановлює державні стандарти знань з кожного предмета; визначає мінімальні нормативи матеріально-технічного, фінансового забезпечення навчальних закладів; здійснює контроль за дотриманням державних стандартів освіти; забезпечує зв'язок із навчальними закладами; розробляє умови прийому до навчальних закладів; забезпечує випуск підручників, посібників, методичної літератури; організовує атестацію педагогічних і науково-педагогічних працівників щодо присвоєння їм